

РОЗВИТОК БРОКЕРСЬКОЇ МОДЕЛІ В БАНКІВСЬКОМУ СТРАХУВАННІ

Кравченко В.П., канд. екон. наук, доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет

У сучасних умовах трансформації фінансового сектору банківське страхування (bancassurance) набуває дедалі більшого значення як інструмент диверсифікації послуг та зміцнення фінансової стабільності банків. Одним із перспективних напрямів розвитку є брокерська модель, яка дозволяє банкам виступати не лише як продавці страхових продуктів, а як незалежні консультанти та посередники між клієнтом і страховиком [5].

Орієнтація на брокерську модель у банківському страхуванні зумовлена низкою стратегічних, економічних та клієнтоорієнтованих факторів. Вона забезпечує гнучкість і незалежність у виборі страхових партнерів, що дозволяє банкам пропонувати клієнтам ширший спектр продуктів. Модель сприяє підвищенню якості обслуговування, адже банк виконує роль консультанта, а не продавця, що відповідає сучасним очікуванням споживачів. Брокерська модель також стимулює конкуренцію між страховиками, що позитивно впливає на умови страхування. Крім того, вона відповідає міжнародним тенденціям і має значний потенціал для адаптації в українських реаліях, особливо в умовах цифровізації фінансового сектору [2, 4, 6].

Брокерська модель передбачає, що банк не є агентом однієї страхової компанії, а діє як незалежний брокер, який має право пропонувати продукти від різних страховиків. Це дозволяє клієнтам отримати більш об'єктивну консультацію та обрати оптимальний страховий продукт відповідно до своїх потреб [2]. Серед ключових характеристик брокерської моделі варто виокремити незалежність у виборі страхових партнерів, широкий асортимент страхових послуг, консультаційну функцію банку як фінансового радника, а також відсутність конфлікту інтересів, що забезпечує орієнтацію на потреби клієнта.

У світі спостерігається активне впровадження брокерської моделі в банківське страхування. Це зумовлено цифровізацією фінансових послуг, зростанням попиту на персоналізовані рішення, підвищенням фінансової грамотності населення та регуляторною підтримкою, яка у

багатьох країнах сприяє законодавчому врегулюванню брокерської діяльності банків [5, 6].

У країнах Європейського Союзу брокерська модель активно використовується, зокрема у Франції, Німеччині та Італії. Банки мають ліцензії страхових брокерів і пропонують клієнтам продукти від кількох компаній, забезпечуючи прозорість і вибір [1]. У США та Канаді переважають гібридні моделі, де банк може одночасно виступати агентом і брокером, залежно від типу продукту. В Азії брокерська модель розвивається повільніше, але зростає інтерес до неї в контексті цифрових платформ.

В Україні банківське страхування здебільшого реалізується через агентську модель, де банк співпрацює з однією страховою компанією. Проте брокерська модель має значний потенціал, особливо в умовах розвитку цифрових каналів обслуговування, підвищення конкуренції між страховими компаніями, зростання довіри до банків як фінансових радників та необхідності законодавчого врегулювання статусу банку як страхового брокера [5, 6].

Перевагами брокерської моделі є забезпечення вибору для клієнта, оскільки банк співпрацює з кількома страховими компаніями, що дозволяє клієнту обрати найбільш вигідний та відповідний страховий продукт. Також модель сприяє підвищенню якості консультацій, адже банк виконує роль незалежного фінансового радника, надаючи об'єктивну інформацію без нав'язування конкретного продукту. Вона стимулює конкуренцію між страховиками, мотивуючи їх вдосконалювати свої умови та сервіси. Зростає і довіра до банківських послуг, оскільки клієнти сприймають банк як надійного посередника, що сприяє формуванню довгострокових фінансових відносин [2].

До основних викликів впровадження брокерської моделі належать відсутність чіткої нормативної бази, оскільки законодавство України поки що не повною мірою регламентує діяльність банку як страхового брокера, що створює правову невизначеність. Існує потреба у навчанні персоналу банків, адже ефективне консультування клієнтів з питань страхування вимагає спеціалізованих знань, яких часто бракує. Також є ризик конфлікту інтересів при одночасній співпраці з кількома страховиками, що може ускладнювати забезпечення об'єктивності та прозорості вибору. Крім того, необхідною є інтеграція ІТ-систем банку та страхових компаній, що потребує значних інвестицій [2, 4].

У підсумку, брокерська модель у банківському страхуванні є перспективним напрямом, який відповідає сучасним вимогам ринку, очікуванням клієнтів та тенденціям цифрової трансформації. Її впровадження в Україні потребує комплексного підходу від нормативного врегулювання до розвитку цифрових платформ і підвищення кваліфікації банківських працівників. У довгостроковій перспективі така модель здатна забезпечити більш ефективне, прозоре та клієнтоорієнтоване страхування через банківські канали.

Список використаних джерел:

1. Digitalisation in Insurance and its Impact on Consumers. EIOPA. 2023. URL: https://www.eiopa.europa.eu/publications/reports/digitalisation-insurance-and-its-impact-consumers_en.
2. Ідентифікація бізнес-моделей страховиків в Україні: кластерний аналіз. Національний банк України. 2023. URL: https://journal.bank.gov.ua/uploads/articles/252-2_ukr.pdf.
3. Insurance Markets in Focus – Bancassurance Trends. OECD. 2023. URL: <https://www.oecd.org/finance/insurance/insurance-markets-in-focus.htm>.
4. Кальченко О., Лисиця А. Сучасні тенденції та перспективи розвитку банківсько-страхової інтеграції в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 1 (13). С. 131–139. URL: <https://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/17904/17.pdf?sequence=1>.
5. McKinsey & Company. Bancassurance: It's time to go digital. 2023. URL: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/bancassurance-its-time-to-go-digital>.
6. Поточний стан та тенденції страхового ринку. Національний банк України. 16 листопада 2023 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Поточний_стан_тенденції_страхового_ринку_2023-11-16.pdf.